

[Meta Ditzel.]

at der opstilles forskellige valgmuligheder, hvorved man søger at imødekomme elevernes faglige interesser, vil selvsagt være til gunst for en positiv indstilling til skolen. Hvis eleverne og deres forældre forstår, at skolen gennem valgfri fag giver dem mulighed for at sætte værligt ind på områder, der svarer til deres specielle anlæg og interesser og derfor kan betragtes som et betydningsfuldt led i et uddannelsesforløb, er der næppe tvivl om, at skolearbejdet ved kvalificerede læreres hjælp vil blive lystbetonet.

Mange vil efter 9. skoleår have gode forudsætninger for at begynde en faglig uddannelse uden for folkeskolen, hvis de ikke foretrækker at fortsætte i 10. klasse.

Igennem forskellige undersøgelser har man søgt at finde frem til, af hvilke årsager ikke så få elever forlader skolen efter 7. eller 8. skoleår. Noget tyder på, at de fleste stammer fra et svagt miljø, måske fra hjem med mange børn, hvor lav indkomst gør det vanskeligt for forældrene at give deres børn så gode uddannelsesmuligheder, som de kunne ønske. Andre forlader skolen, fordi sammentræf af uheldige omstændigheder som dårlige forhold i hjemmet, uheld i start i skolen, manglende kontakt med kammeraterne eller fysiske handicaps har udsat dem for så mange nederlag, at deres højeste ønske er at forlade skolen hurtigst muligt. Det er jo et spørgsmål, om sådanne elever vil få noget ud af yderligere 2 års tvungen undervisning. Derfor har man erkendt, at det ikke er tilstrækkeligt at udbygge eller reformere i skolens ældste klasser. Man må begynde i de første skoleår, ja, allerede ved skolegangens påbegyndelse, som må smidiggøres, så man tager mere hensyn til det enkelte barns udvikling.

Det store arbejde, der i de sidste år er gjort inden for specialundervisningen, og som bl. a. er resulteret i oprettelse af 11 undervisningscentre for svært handicappede børn, ønskes udbygget, så stadig flere kan undervises i et almindeligt skolemiljø. Det vil sikkert vise sig at være værdifuldt for såvel handicappede som ikke-handicappede. Et forsøg med spastiske børn, der køres fra deres hjem eller behandlingshjem til en skole, hvor de dels får specialundervisning, dels deltager i almindelig

undervisning sammen med andre elever, har givet gode resultater.

De adfærdsvanskelige elever er i dag et af skolens største problemer. Man taler om emotionelt og socialt handicappede, der vanskeligt tilpasser sig forholdene i skolen og derfor ikke er modtagelige for undervisning, måske endog virker forstyrrende i klassen. Det er indlysende, at man af hensyn til arbejdsklimaet i skolen bør søge at løse dette problem.

Selvfølgelig har det i denne forbindelse betydning, at man har mulighed for at skaffe psykotiske, hjerneskadede og svært neurotiske børn den nødvendige behandling på psykiatriske klinikker eller børneforsorgsinstitutioner. Men hvad ellers angår såkaldt adfærdsvanskelige børn, regner man med at hjælpe dem ved at udbygge skolepsykologisk rådgivning og observationsundervisning i observationskoler eller observationsklasser. Man må rigtignok håbe, at arbejdet her vil resultere i en større afklaring af de egentlige årsager til adfærdsvanskelighederne, som uden tvivl oftere er at finde i barnets miljø end hos barnet selv, hvorfor der vil blive behov for udvidet kontakt mellem hjem og skole.

I forslaget til folketingsbeslutning omtales i et særligt punkt betydningen af samarbejde mellem hjem og skole. Kan dette samarbejde udvides, så det omsider bliver en realitet fra 1. klasse, er det sandsynligt, at antallet af adfærdsvanskelige børn vil dale såvel i grundskolen som i de ældste klasser, og der vil blive gode betingelser for en stærkere placering af forældrene, når det gælder spørgsmålet om de uddannelses- og valgmuligheder, skolen byder på fra 8. skoleår.

En anden betingelse for, at skolearbejdet skal lykkes, er, at der skabes gode arbejdsvilkår for lærerne. Der må være tilstrækkeligt mange velegnede lokaler, ikke for høj klassekvotient, moderne undervisningsmateriel. F. eks. må problemet om det fortræffelige undervisningsmiddel skolefilm klares; så det igen blive muligt at dække behovet for nye film og flere kopier. Der må afholdes pædagogiske kurser, skaffes mulighed for læreres samarbejde, for deletimer, for støtteundervisning på forskellige klassesetrin, for udvidet forskning og forsøgsundervisning navnlig med henblik på spørgsmålet om